

Obsah

Kapitola 1

Včelstva v dobách praotce Čecha a dnes	7
Přirozený způsob života včelstev odedávna... ..	7
...a včelstva dnes?	12

Kapitola 2

Poznejme zdravý a nemocný včelí plod	17
Příčiny mezerovitosti plodu	18
Genetická příčina	18
Teplotní extrémny	19
Výživa a voda	20
Infekce	23
Intoxikace plodu	25

Kapitola 3

Nemoci včel podle jejich původců	27
Parazité a škůdci	27
Roztoči varroa	27
Roztočík včelí	31
Nosemóza	33
Měňavková nákaza včel	41
Lesknáček úlový - tumidóza	43
Mouchy - včelomorka	46
Blanokřídli	48
Mravenci	48
Motýli - zavíječi	49
Bakteriální nákazy	51
Hniloba včelího plodu	51
Mor včelího plodu	55
Onemocnění způsobená houbami	59
Zvápenatění včelího plodu	59

Zkamenění včelího plodu	62
Virová onemocnění	62
Virus chronické paralýzy včel	63
Virus akutní paralýzy včel	66
Virus černání matečnic	66
Virová nákaza včelího plodu	66
Virus deformovaných křídel	69

Kapitola 4

Varroáza	71
Problematika syndromu CCD	71
Celoroční boj s varroázou	74
Začátky boje proti varroáze	74
Vývoj monitorování a léčení varroázy	79
Vývoj léčiv proti varroáze	81
Varroáza v současnosti	85
Proti varroáze v praxi	86
Tlumení varroázy	88
Jak na varroázu po celý rok	90
Problém reinvaze v podletí	95
Kontrola napadení v letním období	95
Rezistence roztočů	100
Šlechtění včelstev na odolnost	101
Přípravky proti varroáze	104

Kapitola 5

Mor včelího plodu – pohroma a obnova	108
Podezření na mor plodu	108
S čím lze mor zaměnit	109
Preventivní vyšetření na přítomnost původce	111
Proč, kde a jak se sbírají vzorky	111
Metody vyšetřování vzorků	113
Výsledky vyšetření a jejich interpretace	114
Jak předcházet propuknutí klinických příznaků moru	115
Kde a jak mor přežívá	115
Jak se mor přenáší	116
Jak zvyšovat odolnost včelstva	117

Jak snižovat infekční tlak	119
Opakované kontroly	120
Boj s morem včelího plodu	120
Jak se zbavit moru	121
Likvidace ohniska moru	122
Ochranné pásmo	123
Finanční náhrady	124
Nové zavčelování v ohnisku a ochranném pásmu	125
Příprava na zavčelení	125
Zavčelení	126
Předcházení opakované infekci	126
Očista včelstev přemetením	127

Kapitola 6

Otravy včel	129
Otravy z předkládaného krmení	129
Otravy léčivy	130
Otravy pesticidy	130
Přenos cizorodých látek z přírody do úlu	133
Klinické příznaky otrav	135
Úřední ohledání a odběr vzorků	136
Jak postiženým včelstvům pomoci	136
Prevence střetu včel a prostředků na ochranu rostlin	137

Kapitola 7

Včelstva a vedení vysokého napětí	138
Elektrické pole v blízkosti elektrorozvodných zařízení	139
Účinky elektrického pole na včely	139
Včelstva v blízkosti elektrického vedení	142

Kapitola 8

Hygiena ve včelařství	144
Základní principy dezinfekce	144
Obecné požadavky na dezinfekci	146
Mechanismy dezinfekčního účinku	148

Fyzikální metody dezinfekce	148
Chemické metody dezinfekce	149
Příprava dezinfekčních roztoků	151
Chemické látky s dezinfekčním účinkem	151
Citlivost původců nemocí na dezinfekci	157
Preventivní dezinfekce a deratizace	159
Dezinfekce zařízení pro chov včel	161
Dezinfekce úlů, rámků	161
Dezinfekce dřevěných nástavků	162
Dezinfekce plástů	166
Dezinfekce vosku	166
Dezinfekce zásob	167
Dezinfekce napajedel a náradí	168
Dezinfekce zařízení medáren a voskáren	169
Dezinfekce vody	170
Dezinfekce rukou a oděvů	171
Dezinfekce vozidel	172

Kapitola 9

Použití mikroskopických technik ve včelařství	173
Popis mikroskopu	174
Údržba a čištění mikroskopu	177
Pomůcky pro přípravu preparátů	177
Čištění sklíček	179
Postup při mikroskopickém vyšetřování nosemózy	179
Mikroskopické vyšetřování roztočkové nákazy	181
Využití mikroskopu při diagnostice dalších nemocí včel	182
Poznávání morfologické a anatomické	182
Epilog	185
Vybraná použitá a související literatura	186